

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы
Муниципаль бюджет гомуми белем учреждениесе
“В.Ф.Тарасов исемендәге Иске Мукшы урта гомуми белем бирү мәктәбе”

 <p>«Расыйм» Директор Ш.Ш. Шәрәфетдинов Р.Г. Боер № 1 «28» август 2014 нче ел.</p>	<p>«Килешенде» Уку-уқыту эшләре буенча директор урынбасары: <i>Козлова Н.В.</i> Козлова Н.В. «28» август 2014 нче ел.</p>	<p>«Килешенде» Методик берләшмә житәкчесе: <i>Шәрәфетдинова Г.Ф.</i> Шәрәфетдинова Г.Ф. Беркетмә № __1__ «25» август 2014 нче ел.</p>
--	---	---

8 нче “А” сыйныфы өчен татар әдбиятыннан эш программасы
(рус төркеме)

Төзүче: югары категорияле татар теле һәм әдбияты укытучысы
Шәрәфетдинова Гүзәл Фәсхетдин кызы

Педогогик кинәшмә
утырышында каралды.
Боерык № 1

2014-2015 нче уку елы

ТАТАР ӘДӘБИЯТЫННАН УКЫТУ ПРОГРАММАСЫ

Сыйныф: 8а сыйныф (рус төркеме)

Укытучы:

Сәгатъләр саны:

Барлыгы: 70 сәг., атнага 2 сәг.

Планлаштыру Фән һәм мәгариф министырлыгы тарафыннан чыгарылган “Төп укыту программаларын үзләштерү нәтижәләренә таләпләр” һәм “Рус телендә сөйләшүче балаларга татар теле, уку дәрәсләре оештыру өчен тематик план (8 нче сыйныф)” – Укытучылар өчен методик кулланма (Р.З.Хәйдәрова, Р.Л.Малафеева, Ә.Г.Әхәтова. – Чаллы. – 2009. – 64 б.) нигезендә төзелгән

АҢЛАТМА ЯЗУЫ

Эш программасы статусы

Әлеге эш программасы түбәндәге документларга нигезләнеп төзелгән:

Эш программасы түбәндәге документларны исәпкә алып төзелде:

1. “Мәгариф турында” Россия Федерациясенең Законы (“Закон об образовании” Закон Российской Федерации))
2. “Мәгариф турында” Татарстан Республикасы Законы.
 - 6 статья – белем алу теле (телләре)
 - 7 статья – мәгарифнең дәүләт стандартлары
 - 10 статья –уку-укыту программалары
 - 32 статья – мәгариф учреждениесенең вәкаләтләре һәм җаваплылыгы.
3. . “2014-2020 нче елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрен саклау, өйрәнү һәм үстерү буенча Татарстан Республикасы Дәүләт программасы” (№794 от 25.10.2013)
- 4.Татар теленнән гомуми белем бирү стандарты. ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы. Казан , 2008ел.

5. “Рус телендә урта (тулы) гомуми белем бирү мәктәбендә татар телен һәм әдәбиятын укыту программасы (рус телендә сөйләшүче балалар өчен)” 1-11 нче сыйныфлар, К.С.Фәтхуллова, Ф.Х.Жәүһәрова, Казан, “ Мәгариф” нәшрияты, 2010ел.

6.Рус телле балаларга татар телен һәм әдәбиятын коммуникатив технология нигезендә укыту программасы (1-11 нче сыйныфлар)/ Төзүчеләре: Р.З. Хәйдәрова, Р.Л. Малафеева. – Казан: Тат.кит. нәшрияты, 2011.ел

7. 2014/2015 нче уку елында татар телен укыту үзгәртүләре.(Методик тәкъдимнәр)

8. Дәрәслек: Татар теле: Рус телендә урта гомуми белем бирүче мәктәпнең 8 нчы сыйныфы өчен дәрәслек/ рус телендә сөйләшүче балалар өчен. – Казан: Мәгариф, 2008. – 207б.

9. МБГБУ “Иске Мукшы урта гомуми белем мәктәбе”нең уку планы. (Уку планы буенча боерык №179 1 нче сентябрь 2014 нче ел).

Рус мәктәбенең 8 нче сыйныфы рус төркемнәрендә татар әдәбиятын укытуның

Төп максатлары:

- 1.Татар сөйләмен тыңлап аңларга күнектөрү, төрле жанрдагы текстларны аңлап уку күнекмәләрен үстерү,
2. Татар этикеты тәгъбирләрен кертәп, бирелгән ситуация буенча диалогик сөйләм оештырырга өйрәтү,

Төп бурычлар:

1. Татар теленең орфоэпик, орфографик, лексик, грамматик нигезләрен системалы рәвештә үзләштерү,
2. Алган белемнәрен җанлы аралашу шартларында кулланырга өйрәтү.
3. Укучыларның орфографик, пунктуацион грамоталылык дәрәжәсен камилләштерү.

Укучыларның белем, осталык һәм күнекмәләренә таләпләр:

1. Татар теленең һәм әдәбиятының дөньякүләм тоткан урыны турында мәгълүмат бирү;
2. Татар һәм рус телләрендәге аерым грамматик категорияләрен тәңгәл килү-килмәвен белү;
3. Татар теленең орфоэпик, орфографик, лексик, грамматик, пунктуацион нормаларын белү һәм, аларга нигезләнеп, телдән яки язма сөйләм күнекмәләрен булдыру;
4. Аралашу ситуацияләренә бәйле лексик берәмлекләрен, аларның синонимнарын һәм антонимнарын төгәл һәм урынлы куллана белү;
5. Татар теленең фразеологик берәмлекләрен танып һәм сөйләмдә куллана белү;
6. Гади һәм кушма жөмлөләрнең төрен белү;
7. Татар жөмлөсүндә сөйләм яңалыгының хәбәр алдында урнашуын беләп, оештыру осталыгына ия булу;
8. Татар һәм рус телләре арасындагы тарихи, мәдәни бәйләнешләр турында белү;

9. Төрле чыгаганаклардан (фәнни-популяр текстлар, массакүләм мәгълүмат чаралары, интернет һ.б.) файдаланып, кирәкле мәгълүматны таба һәм башкаларга телдән яки язмача житкерә алу;

10. Мәдәниара аралашу ситуацияләрендә әңгәмә кора алу;

11. Тиешле (1000 - 1500 сүз) күләмдә татар сүзләрен яттан белеп, аларны телдән һәм язма сөйләмдә дөрес куллана белү.

Сәгатьләр бүленеше

Укыту планында 8 нче сыйныфта татар әдәбиятыннан атнага 3 сәгать вакыт бирелә. Татар теленнән тематик план “Рус телендә сөйләшүче балаларга татар телен укыту программалары”на (Р.З.Хәйдарова, Ә.Г.Әхәтова. -Чаллы. -2009. -20б.) нигезләнеп төзелде. Программада 105 сәгать татар теленә каралган.

Эш программасының эчтәлегә

№	Тема	Сәгатьләр саны
Тема 1.	Күп укыган күп белер	11
Тема 2.	Мин һәм минем яшьтәшләрем	16
Тема 3.	Ялган нинди төстә?	10
Тема 4.	Бәхет кайда була?	9
Тема 5.	Үткәннәрне онытма син!	24
Барлығы:		70

Тематик планда дәрес типларының исемнәре кыскартылып бирелде:

ЛКФ – лексик күнекмәләр формалаштыру;

ЛКК – лексик күнекмәләр камилләштерү;

ГКФ – грамматик күнекмәләр формалаштыру;

ГКК – грамматик күнекмәләр камилләштерү;

ЛГКК – лексик-грамматик күнекмәләр камилләштерү;

Д/с – диологик сөйләм;

М/с – монологик сөйләм.

Рус телендә сөйләшүче балалар өчен язма эш төрләре

1. Әсәрнең планын төзү;
2. Әсәр геройлары турында үз фикереңне язу;
3. Әсәрнең сюжетын үзгәртеп, яңа хикәя төзү;
хикәяләп язу;
5. Тест формасындагы күнегүләр, тәржемә итү;
6. Укылган әсәрнең эчтәлегенә буенча инша язу һ.б.

8нче сыйныфлар өчен татар әдәбиятынан календарь–тематик план

№	ТЕМА	Сәгать саны	Дәрес тибы	Үзләштерелергә тиешле белем һәм күнекмәләр	Контроль төре	Өй эше	Үткәру вакыты	
							план	факт
1	Р Вәлиева. «Мәктәбем»	1	ЛГКК	Шигырьне сәнгатьле укый белү, эчтәлеге буенча әңгәмә булдыру	Шигырьне сәнгатьле укый белү	Шигырьне сәнгатьле укырга	05.09	
2	Каюм Насыйриниң биографиясе	1	ЛГКК	Монологик сөйли белү	Биографияне сөйли белү	7-8 нче битләрне укырга	06.09	
3-5	«Әбүгалисина» әсәренең беренче өлеше «Әбүгалисина» әсәренең икенче өлеше	3	ЛГКК д/м сөйләм	Текстны өлешләргә, кисәкләргә аеру, төп фикерне билгеләү План төзү Аутентив материал белән эшли белү.	Әсәрнең эчтәлеген сөйләү	Әсәрнең эчтәлеген сөйли белергә, план төзәргә, текст буенча сораулар төзәргә	12.09 13.09	
6-9	В. Нуриев “Өлгерәм әле” хикәясенә I өлеше В. Нуриев “Өлгерәм әле” хикәясенә II өлеше	4	ЛГКК д/м сөйләм	Укучыларны үз фикерләрен булдыруга өйрәтү	Әсәрнең эчтәлеген сөйли белү	Эчтәлек сөйли белергә, сорауларга җавап бирергә, образларга характеристика	19.09 20.09 26.09 27.09	
10	Татарстан Милли китапханәсе	1	ЛГКК	Дәреслек һәм өстәмә материал белән эшли белү	Эчтәлекне сөйләү	Диалог төзеп килергә	03.10	
11	Л. Леронның “Пирамида” әсәре	1	ЛГКК	Әдәби әсәрләргә укуга өйрәтү	Эчтәлекне сөйләү	Эчтәлекне сөйләү	04.10	
12-13	Н. Гыйматдинова. “Болын патшасы” хикәясе I-II - III өлешләр	2	ЛГКК	Текстны өлешләргә, кисәкләргә аеру, төп фикерне билгеләү Аутентив материал белән эшли белү.	I-II өлешләргә сөйли белү III өлешне сөйли белү	Текстны укырга, сорауларга җавап бирергә	10.10 11.10	
14-15	Н. Гыйматдинова. “Болын патшасы” хикәясенә IV-V бүлекләре	2	ЛГКК д/м сөйләм	Текстны өлешләргә, кисәкләргә аеру, төп фикерне билгеләү План төзү	“Күрше кызы” хикәясен сөйли белү	Сорауларга җавап бирергә, тәржемә итәргә	17.10 18.10	

16	Ш. Галиевның биографиясе.	1	ЛГКК	Шигырьне сэнгатыле укый белү, эчтәлеге буенча әңгәмә булдыру	Шигырьне сэнгатыле уку	Язучы биографиясен сөйли белергә	24.10	
17	Ш. Галиевның “Безнең йорт малайлары”	1	ЛГКК	Шигырьне сэнгатыле укый белү, эчтәлеге буенча әңгәмә булдыру	Шигырьне сэнгатыле уку	Шигырьне сэнгатыле уку	25.10	
18	Ш. Галиевның “Ялгыш адым” шигыре белән танышу	1	ЛГКК	Шигырьне сэнгатыле укый белү, эчтәлеге буенча әңгәмә булдыру		Шигырьне сэнгатыле уку	31.10	
19-20	Ф. Шәфигуллинның биографиясе Ф. Шәфигуллин. “Әнфисә кемгә елмая?” әсәре белән танышу	2	ЛГКК д/м сөйләм	Парларда эшли белү, монологик сөйләм төзи белү	Малайлар белән кызлар арасындагы дуслык турында сөйләшү	Язучы биографиясен сөйли белергә, эчтәлекне сөйли белергә	01.11 14.11	
21	Р. Миңнуллинның “Подъездагы язучылар” әсәре белән танышу	1	ЛГКК	Шигырьне сэнгатыле укый белү, эчтәлеге буенча әңгәмә булдыру	Эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирү	Сорауларга җавап бирү	15.11	
22-24	Ф. Яруллинның биографиясе Ф. Яруллин. “Җилкәннәр жилдә сынала” әсәре белән танышу	3	ЛГКК	Текстны өлешләргә, кисәкләргә аеру, төп фикерне билгеләү План төзү Аутентив материал белән эшли белү.	Биографияне сөйли белү	78-79 битләргә укырга, әсәргә укырга	21.11 22.11 28.11	
25-26	Әсәр эчтәлеге буенча сөйләмгә чыгу	2	ЛГКК д/м сөйләм	Парларда эшли белү, иптәшенә киңәш бирү	Эчтәлеген сөйли белү	Эчтәлеген сөйли белү	29.11 05.12	
27-28	К. Даянның “Өзелгән чәчәкләр” әсәренә I Пөлеше белән танышу К. Даянның “Өзелгән чәчәкләр” әсәренә II өлеше белән танышу	2	ЛГКК д/м сөйләм	Текстны өлешләргә, кисәкләргә аеру, төп фикерне билгеләү План төзү Парларда эшли белү, иптәшенә киңәш бирү	Әсәрне сөйли белү	1 бүлекне укып, эчтәлеген сөйләргә, 2 бүлекне укып, сөйләргә,	06.12 12.12	
29-30	М. Галиевның “Җинәсем килде” әсәре белән танышу	2	ЛГКК	Үз фикерне булдыру, монологик сөйли белү	Эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирү	105-106 битләргә укырга, эчтәлеген сөйли белергә	13.12 19.12	

31-33	А.Алишның биографиясе. А.Алиш.”Алдакчы Наил” хикяясе белән танышу	3	ЛГКК ЛГКК	Текстны өлешлэргә, кисәклэргә аеру, төп фикерне билгеләү План төзү Аутентив материал белән эшли белү.	Биографияне сөйли белү	110-111нче битләрне укырга, текстны укырга, эчтәлеген сөйли белергә	20.12 26.12 27.12	
34-36	Н. Дәүлинең биографиясе белән танышу Н. Дәүлинең “Бәхет кайда була?” әсәре белән танышу	3	ЛГКК д/м сөйләм	Шигырьне сәнгатьле укый белү, эчтәлеге буенча әңгәмә булдыру	Биографиясен сөйли белү, Әсәрнең эчтәлеген сөйләү	Биографиясен сөйли белү, әсәрнең эчтәлеген сөйләү	16.01 17.01 23.01	
37-38	Дәрдемәнднең биографиясе. Дәрдемәнднең “Бер хәзинә” әсәре белән танышу	2	ЛГКК	Монологик сөйли белү, әңгәмә булдыруга өйрәтү	Биографияне сөйли белү	Биографияне сөйли белү	24.01 30.01	
39-41	Н. Дәүлинең “Хезмәткә- хөрмәт” әсәре белән танышу Н. Дәүлинең “Хезмәткә- хөрмәт” әсәре буенча диалогик сөйләмгә чыгу	3	ЛГКК д/м сөйләм	Парларда эшли белү, иптәшенә киңәш бирү	Яраткан һөнәреге турында сөйләгез.	Текстның эчтәлеген сөйли белергә, яраткан һөнәреге турында сөйләгез.	31.01 06.02 07.02	
42	Үз-үзегезне тикшерегез	1	ЛГГК Д/М с-м	Мөстәкыйль эшли белү			13.02	
43	Р.Фәйзуллин. “Онытма син!	1	ЛГКК	Шигырьне сәнгатьле укый белү, эчтәлеге буенча әңгәмә булдыру	Шигырьне сәнгатьле укырга	Шигырьне сәнгатьле укырга	14.02	
44-45	Р. Фәхретдинов. “Идел суы ага торыр” әсәре белән танышу	2	ЛГКК Д/М с-м	Текстны өлешлэргә, кисәклэргә аеру, төп фикерне билгеләү План төзү Аутентив материал белән эшли белү.	Әсәрнең эчтәлеген сөйләү	Әсәрнең эчтәлеген сөйләү	20.02 21.02	

46-47	Сөембикә турында текст	2	ЛГКК д/м сөйләм	Парларда эшли белү, иптәшенә киңәш бирү	Сөембикә турында риваять сөйләргә	Текстны укырга	27.02 28.02	
48-49	Туган җирем – Татарстан Татарстанның Милли музеенда	2	ЛГКК д/м сөйләм	Туган илгә мэхэббэт хисен уяту	Презентация ясау		06.03 07.03	
50	Үз-үзегезне тикшерегез	1	ЛГКК	Мөстәкыйль эшли белү			13.03	
51- 52- 53	Г. Тукай биографиясе Г. Тукай. “Исемдә калганнар”	3	ЛГКК д/м сөйләм	Тукайның биографиясе белән язучының эсәре буенча танышу	Тукайның биографиясен сөйләргә, пре- зентация эшләргә	Тукайның биографиясен сөйләргә	14.03 20.03 21.03	
54-56	Ә. Фәйзи. “Асрарга бала бирәм”	3	ЛГКК д/м сөйләм	Тукайның биографиясе белән язучының эсәре буенча танышу	Г. Тукайның балачагы турында сөйли белү	Г. Тукайның балачагы турында сөйләргә	03.04 04.04 10.04	
57-58	Г. Тукай. “Су анасы”	2	ЛГКК д/м сөйләм	Шигырьне сәнгатьле укый белү, эчтәлеге буенча әңгәмә булдыру	Бер өзекне яттан сөйләү	Өзекне яттан сөйләү	11.04 17.04	
59-61	С. Алишев. “Нәни батыр”	3	ЛГКК д/м сөйләм	Эчтәлек буенча әңгәмә булдыру	Әсәрнең эчтәлеген сөйләү	Әсәрнең эчтәлеген сөйләү	18.04 24.04 25.04	
62-63	Г. Ибраһимовның биографиясе, “Алмачуар” әсәренең I кисәге	2	ЛГКК д/м сөйләм	Туган якка мэхэббэт хисен уяту	Г. Ибраһимов- ның биографиясен сөйли белү	Г. Ибраһимовның биографиясен сөйли белү	01.05 02.05 08.05	
64-66	Г. Ибраһимовның “Алмачуар” әсәренең II кисәге “Алмачуар” әсәренең соңгы бүлгә	3	ЛГКК д/м сөйләм	Текстны өлешләргә, кисәкләргә аеру, төп фикерне билгеләү План төзү Аутентив материал белән эшли белү.	Әсәрнең II кисәге буенча әңгәмә оештыру Әсәрне сөйли белү	Әсәрне сөйли белү	09.05 15.05 16.05	

67	Тест	1		Белемнәрне тикшерү	Тест		22.05	
68-70	Үткәннәрне кабатлау	3	ЛГКК				23.05 29.05	

Эш программасына төзәтмәләр кертү бите

Класс	Дәрес темасы	План буенча үткәрү вақыты	Төзәтмәләр кертүнең сәбәбе	Төзәтмәләр кертү чаралары	Фактта үткәрү вақыты
-------	--------------	---------------------------	----------------------------	---------------------------	----------------------

Татар теленнән язма эшләр һәм аларны бәяләү критериясе
Сүзлек диктанты күләме
Бәяләү

Мәктәп тибы	Татар һәм рус мәктәпләрендә укучы татар балалары	Рус телле балалар
-------------	--	-------------------

Билге		
“5”	Хатасыз	Хатасыз,пөхтә
“4”	1-2 хата	1-2 хата
“3”	3-4 хата	3-5 хата,4-5 төзәтү
“2”	5 һәм күбрәк хата	6 һәм күбрәк хата

Контроль диктант күләме

Мәктәп тибы Сыйныф	Рус мәктәбендә татар балалары		Рус телле балалар	
	Ел башы	Ахыры	Ел башы	Ахыры
I	-	-	-	-
II			25	30
III			30	35
IV			35	40
V	50	50-60	35-40	40-45
VI	55-65	60-70	45-50	50-55
VII	65-80	85-100	55-60	60-65
VIII	85-100	95-110	65-75	75-80

IX	105-120	115-125	80-90	90-100
X	120-130	125-135	95-105	105-115
XI	130-140	135-140	110-120	115-125

Бәяләү

Мәктәп тибы Билге	Рус мәктәбендә татар балалары	Рус телле балалар
“5”	0/0,0/2,1/0	0/0,1/0, 0/1
“4”	2-3/3-2	2/2, 3/2, 2/3
“3”	4/4, 3/6	4/4, 3/6
“2”	6/5, 5/8	6/5,5/8
“1”		

Изложение

Текстның күләме

Мәктәп тибы Сыйныф	Рус мәктәбендә татар балалары		Рус телле балалар	
	Ел башы	Ахыры	Ел башы	Ахыры
V	70-110	110-140	55-65	65-75
VI	140-160	160-190	70-80	85-95
VII	190-230	230-270	90-95	100-100
VIII	270-310	310-350	110-120	120-130
IX	350-370	370-390	130-140	140-150
X	390-410	410-430	150-160	165-175
XI	430-450	450-470	175-180	190-210

Бәяләү

Мәктәп тибы	Рус мәктәбе	Рус телле балалар
Билге		

“5”	Эчтэллек темага туры килә, фактик хаталары юк, теле бай, стиль бердәмлеге сакланган; 1 орфографик яисә 2 пунктуацион (грамматик) хата.	Эзлекле язылган һәм эчтөлөк тулысынча ачылган; 1 орфографик, 1 пунктуацион яки 2 грамматик хата.
“4”	Эчтөлөк нигездә темага туры килә; зур булмаган ялгышлыklar күзәтелә; 1-2 фактик хата; 2 орфографик, 3 пунктуацион (грамматик) яисә бер-ике сөйләм хатасы.	Тема эзлекле язылган, ләкин 2-3 эчтөлөк ялгышы, 2-3 орфографик, 2-3 пунктуацион. хата
“3”	Эчтөлөкне бирүдә житди ялгышлыklar, фактик төгәлсезлекләр; эзлеклелек, стиль бердәмлеге сакланмаган; теле ярлы; орфографик, 4 пунктуацион (грамматик) яисә 3-4 сөйләм хата.	Тема өлешчә эзлекле язылган; эчтөлөк тулысынча ачылмаган; 4-5 орфографик, 4-5 пунктуацион хата.
“2”	Язма темага туры килми; Фактик төгәлсезлекләр күп; теле ярлы; текст кыска; сүзләр дәрәс кулланылмаган; стиль бердәмлеге сакланмаган; 5 орфографик, 8 пунктуацион (грамматик), яисә 4-6 сөйләм хатасы.	Тема эзлекле язылмаган һәм эчтөлөгә ачылмаган, 6 дан артык орфографик, 6 дан артык пунктуацион һәм грамматик хата.

Сочинениене бәяләү

Мәктәп тибы Билге	Рус мәктәбе	Рус телле балалар
“5”	Эчтәлек темага туры килә, фактик хаталары юк, теле бай, стиль бердәмлеге сакланган; 1 орфографик яисә 2 пунктуацион (грамматик) хата.	Эзлекле язылган һәм эчтәлек тулысынча ачылган; 1 орфографик, 1 пунктуацион яки 2 грамматик хата.
“4”	Эчтәлек нигездә темага туры килә; зур булмаган ялгышлыklar күзәтелә; 1-2 фактик хата; 2 орфографик, 3 пунктуацион (грамматик) яисә бер-ике сөйләм хатасы.	Тема эзлекле язылган, ләкин 2-3 эчтәлек ялгышы, 2-3 орфографик, 2-3 пунктуацион хата.
“3”	Эчтәлекне бирүдә житди ялгышлыklar, фактик төгәлсезлекләр; эзлеклек, стиль бердәмлеге сакланмаган; теле ярлы; орфографик, 4 пунктуацион (грамматик) яисә 3-4 сөйләм хата.	Тема өлешчә эзлекле язылган; эчтәлек тулысынча ачылмаган; 4-5 орфографик, 4-5 пунктуацион хата.
“2”	Язма темага туры килми; Фактик төгәлсезлекләр күп; теле ярлы; текст кыска; сүзләр дәрәҗә кулланылмаган; стиль бердәмлеге сакланмаган; 5 орфографик, 8 пунктуацион (грамматик), яисә 4-6 сөйләм хатасы.	Тема эзлекле язылмаган һәм эчтәлеге ачылмаган, 6 дан артык орфографик, 6 дан артык пунктуацион һәм грамматик хата.

Укыту-методик комплекты

1. Укучылар өчен

Дәреслек: Татар теле: Рус телендә урта гомуми белем бирүче мәктәпнең 8 нчы сыйныфы өчен дәреслек/ рус телендә сөйләшүче балалар өчен. – Казан: Мәгариф, 2008. – 207б.

2. Укытучы өчен

Дәреслек: Татар теле: Рус телендә урта гомуми белем бирүче мәктәпнең 8 нчы сыйныфы өчен дәреслек/ рус телендә сөйләшүче балалар өчен. – Казан: Мәгариф, 2008. – 207 б.

1. Р.З. Хәйдәрова, Р.Л. Малафеева, Ә.Г. Әхәтова. Рус телендә сөйләшүче балаларга татар теле, уку дәресләре оештыру. 8 сыйныф Укытучылар өчен методик кулланма. – Чаллы. – 2008. 2. Ф.С. Сафиуллина, К. Фәтхуллова. Рус телендә сөйләшүче балалар өчен биремнәр, күнегүләр. – Казан: Мәгариф. – 2009. – 56 б.3. Р.З.Хәйдәрова. Телне эзлекле өйрәтү // Мәгариф № 4, 2006. – 30 – 32 б.

Интернет – ресурслар.

<http://www.mon.gov.ru> РФ Мәгариф һәм фән министрлыгы

<http://www.ed.gov.ru> Белем бирү буенча федераль агентлык

<http://www.fasi.gov.ru> Фән һәм инновацияләр буенча федераль агентлык

<http://www.obrnadzor.gov.ru> Рособрнадзор

<http://www.apkpro.ru> РФ мәгариф хезмәткәрләренең квалификациясен күтәрү һәм профессиональ әзерләү академиясе

<http://www.lexed.ru> Федеральний центр образовательного законодательства

<http://www.rustest.ru> Федераль тест үткәрү үзәге

<http://www.tatedu.ru> ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы

<http://www.edu.kzn.ru> ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы Белем полрталы

<http://www.mon.tatar.ru> <http://pedsovet.org> Бөтенроссия интернет-педкиңәшмәсе

<http://www.bytik.ru> Мәгариф системасында яңа технологияләр куллану – халыкара конференция

<http://www.shoolexpo.ru>

<http://www.it-n.ru>

<http://.belem.ru>

<http://.tatar.ru> ТР рәсми серверы

<http://.tatcenter.ru> ТР мәгълүмати – аналитик порталы

<http://.Tat.Tatar-inform.ru> ТР мәгълүмат агентлыгы

<http://.intertat.ru> ТР электрон газетасы

<http://.vatantat.ru> “Ватаным Татарстан” газетасы

<http://.Tatar-kongres.ru> Бөтендөнья татар конгрессы

<http://.xat.ru> Татар хат алышу хезмәте

<http://.suzlek.ru> on-line русча сүзлек

<http://.Abaga.h16.ru> “Абага чәчәге” олимпиада

<http://.Tugan-tel.at.ru> Шрифтлар һәм IT-технологияләр

<http://.Kitapxane.at.ru> татар телендәге әдәби әсәрләр китапханәсе

<http://.Tatar.com.ru> татар теле сүзлекләр һәм үзәйрәткечләр

<http://.Tatarca.boom.ru> татарча текстлар

<http://.tataroved.ru> Татар тарихы: төрки – татар дөньясы

<http://.selet.ru> “Сәләт”